

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОСНОВИ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ДЛЯ ПСИХОЛОГІВ**

Спеціальність: **С4 «Психологія»**
Освітньо-професійна програма: **Клінічна психологія**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **1 (осінній)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **5 кредити ECTS (150 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **іспит**
Пререквізити: **обсяг знань, достатній для вступу на спеціальність**

Кафедра/підрозділ: **проспект Незалежності 12, кафедра анатомії людини, клінічної анатомії та оперативної хірургії**

Керівник освітнього компонента: **проф.Колісник І.Л. il.kolisnyk@knmu.edu.ua**

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Курс «Основи анатомії людини для психологів» спрямований на формування у здобувачів базових знань про анатомічну будову та функціональні системи людського організму, що лежать в основі психічних процесів і поведінкових реакцій. Дисципліна поєднує знання анатомії, фізіології, нейронаук і психології, забезпечуючи розуміння структурних передумов функціонування нервової системи, органів чуття, опорно-рухового апарату, серцево-судинної, ендокринної та інших систем. Курс створює необхідну наукову базу для вивчення психофізіології, клінічної психології та нейропсихології.

МЕТА КУРСУ:

Здобувачі навчатимуться аналізувати взаємозв'язок між анатомічною структурою й психічною діяльністю людини, розуміти будову та функції нервової системи, мозку, аналізаторів і внутрішніх органів у забезпеченні когнітивних, емоційних і поведінкових процесів. Вони оволодіють знаннями про соматичні основи психічного здоров'я та роль анатомічних систем у підтриманні гомеостазу організму.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- знати анатомічну термінологію, будову клітини, тканин, органів і систем організму людини;
- розуміти анатомічні та функціональні основи діяльності нервової системи, головного й спинного мозку, сенсорних органів і їхню роль у психічних процесах;
- володіти знаннями про будову серцево-судинної, дихальної, травної, ендокринної, опорно-рухової та сечостатевої систем у контексті їхнього впливу на психоемоційний стан;
- уміти співвідносити анатомічні структури з їхніми психофізіологічними функціями, аналізувати біологічні механізми емоцій, стресу, сну, втоми та відновлення;
- використовувати набуті знання для розуміння клініко-психологічних явищ, психосоматичних розладів і планування психологічної допомоги з урахуванням стану фізичного здоров'я клієнта;
- розвивати професійні компетентності цілісного бачення людини як біопсихосоціальної істоти, навички міждисциплінарного мислення, уважності до тілесних проявів і психофізіологічного балансу в роботі психолога.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (26 год.):

1. Предмет, завдання та методи анатомії людини у підготовці психолога.
2. Клітинна будова організму та тканини як структурно-функціональні одиниці тіла людини.
3. Нервова система: будова, функції та значення для психічної діяльності.
4. Будова і функції головного мозку людини.

5. Анатомія сенсорних систем: зорового, слухового, нюхового, смакового та дотикового аналізаторів.
6. Будова й функції ендокринної системи та її роль у регуляції психічних процесів.
7. Будова вегетативної нервової системи та її участь у формуванні емоційних реакцій.
8. Анатомо-фізіологічні основи діяльності опорно-рухового апарату та його зв'язок із психомоторикою.
9. Будова і функції серцево-судинної та дихальної систем у контексті психофізіології.
10. Мозкові механізми вищої нервової діяльності: анатомічна основа психіки людини.

Перелік тем практичних занять (52 год.):

1. Предмет, завдання та методи анатомії людини у підготовці психолога.
2. Клітинна будова організму та тканини як структурно-функціональні одиниці тіла людини.
3. Нервова система: будова, функції та значення для психічної діяльності.
4. Будова і функції головного мозку людини.
5. Анатомія сенсорних систем: зорового, слухового, нюхового, смакового та дотикового аналізаторів.
6. Будова й функції ендокринної системи та її роль у регуляції психічних процесів.
7. Будова вегетативної нервової системи та її участь у формуванні емоційних реакцій.
8. Анатомо-фізіологічні основи діяльності опорно-рухового апарату та його зв'язок із психомоторикою.
9. Будова і функції серцево-судинної та дихальної систем у контексті психофізіології.
10. Мозкові механізми вищої нервової діяльності: анатомічна основа психіки людини.

Перелік тем самостійної роботи студента (72 год.)

1. Предмет, завдання та методи анатомії людини у підготовці психолога.
2. Клітинна будова організму та тканини як структурно-функціональні одиниці тіла людини.
3. Нервова система: будова, функції та значення для психічної діяльності.
4. Будова і функції головного мозку людини.
5. Анатомія сенсорних систем: зорового, слухового, нюхового, смакового та дотикового аналізаторів.
6. Будова й функції ендокринної системи та її роль у регуляції психічних процесів.
7. Будова вегетативної нервової системи та її участь у формуванні емоційних реакцій.
8. Анатомо-фізіологічні основи діяльності опорно-рухового апарату та його зв'язок із психомоторикою.
9. Будова і функції серцево-судинної та дихальної систем у контексті психофізіології.
10. Мозкові механізми вищої нервової діяльності: анатомічна основа психіки людини.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, спостереження за поведінкою тварин, аналіз експериментальних досліджень, проблемне навчання, дискусія, евристична бесіда, моделювання психічних процесів, робота з науковими текстами.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) не передбачені.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + залік$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

2. Анатомія людини : підручник : в 3 т. Т. 3 / В. Г. Ковешніков [та ін.] ; ред. В. Г. Ковешніков ; рец.: Ю. Й. Гумінський, В. В. Кривецький, О. Г. Попадинець. — 2-ге вид., випр. і допов. — Львів : Магнолія 2006. — 2021.— 360 с. : іл.
3. Анатомія людини : підручник / [Кривко Ю. Я., Черкасов В. Г., Кравчук С. Ю. Сопнєва Н. Б. та ін.] ; за ред.: проф. Кривка Ю. Я., проф. Черкасова В. Г. — Вінниця : Нова Книга, 2020. — 448с.
4. Неттер Ф. Г. Atlas of Human Anatomy. Атлас анатомії людини: переклад 7- го англ. Вид.: двомовне вид. / Френк Г. Неттер; наук. Ред. Перекладу Л Р. Матешук-Вацеба, І. Є. Герасимюк, В. В. Кривецький, О. Г. Попадинець. — К. — ВСВ «Медицина», 2020. — 736 с.

В.о. завідувача кафедри
анатомії людини, клінічної анатомії
та оперативної хірургії, д.мед.н.,

професор Колісник І.Л.